

SÈRIE 1

La prova consta de 5 exercicis. Els exercicis 1 (Traducció) i 2 (Sintaxi) són comuns a les dues opcions. En canvi, per als exercicis 3 (Morfologia), 4 (Etimologia i lèxic) i 5 (Cultura), cal triar una de les dues opcions A o B (la mateixa per a tots tres).

1. Exercici de traducció

[3 punts]

Hiparc va portar a Atenes el costum de recitar els poemes homèrics a les Panatenees. (Claudi Elià, *Història Variada* 8.2)

Ἰππαρχος, ὁ Πεισιστράτου παῖς πρεσβύτατος, τὰ Ὅμηρου ἔπη πρῶτος ἐκόμισεν ἐς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἠνάγκασε τοὺς ῥαψωδοὺς τοῖς Παναθηναίοις αὐτὰ ᾄδειν.

Ἰππαρχος -ου, ὁ : Hiparc
Πεισιστράτου de Πεισίστρατος -ου, ὁ = Pisístrat (tirà d'Atenes)
πρεσβύτατος superlatiu de πρέσβυς
Ὅμηρου de Ὅμηρος -ου, ὁ = Homer
ᾄδειν de ᾄδω = cantar, recitar

Hiparc, el fill més gran de Pisístrat, va introduir, el primer, a Atenes els poemes d'Homer, i va obligar els rapsodes a cantar-los en les Panatenees.

2. Exercici de sintaxi	[2 punts]
a) En el text hi ha dos verbs conjugats. Escriviu-los. • ἐκόμισεν • ἠνάγκασε b) Quina/es paraula/es és/són el subjecte d'aquests verbs? Ἰππαρχος (ὁ Πεισιστράτου παῖς πρεσβύτατος)	
a) De qui depèn ᾄδειν? de ἠνάγκασε b) Porta algun complement? De quin tipus és/són ? Porta dos complements: αὐτὰ = complement directe τοῖς Παναθηναίοις = complement circumstancial de lloc (ubi) c) Quina mena d'estructura sintàctica és aquesta? És una oració d'infinitiu, en funció de complement directe del verb ἠνάγκασε, que porta doble acusatiu, l'oració d'infinitiu i τοὺς ῥαψωδοῦς.	
a) En el text hi ha dos complements del nom en genitiu. Escriviu-los. - Πεισιστράτου - Ὀμήρου b) Diguen a quin nom complementa cadascun. - Πεισιστράτου CN del nom de ὁ παῖς (πρεσβύτατος) - Ὀμήρου CN de τὰ ἔπη	

Opció A**3. Exercici de morfologia****[1 punt]**

Digueu si són certes les afirmacions següents:

a) A la forma ψυχάς en plural li correspon la forma ψυχῆς en singular	☐ sí	☐ no
b) A la forma ἐλύετο en singular li correspon la forma ἐλύόμεθα en plural	☐ sí	☐ no
c) A la forma γένος en singular li correspon la forma γένους en plural	☐ sí	☐ no
d) A la forma βασιλέως en singular li correspon la forma βασιλέων en plural	☐ sí	☐ no
e) A la forma τοῦτο en singular li correspon la forma ταῦτα en plural	☐ sí	☐ no

4. Exercici d'etimologia i lèxic**[2 punts]**

Digueu de quins dos ètims grecs deriven els següents mots en català:

	Ètim 1	Ètim 2
Ex. democràcia	ὁ δῆμος	τὸ κράτος
hepatologia	τὸ ἥπαρ	ὁ λόγος
eutanàsia	εὖ	ὁ θάνατος
ornitomància	ἡ / ὁ ὄρνις	ὁ / ἡ μάντις - μαντεύω -
protagonista	πρῶτος-η-ον	ἄγων / ἀγωνιστής
hemeroteca	ἡ ἡμέρα	ἡ θήκη

5. Exercici de cultura [2 punts]

Ceràmica de figures vermelles (500-450 aC) - Museo Gregoriano Etrusco Vaticano, Roma

Aquesta imatge mostra la mort d'Hèctor. Expliqueu en no més de 150-200 paraules com es produeix aquest fet, segons la narració de la *Iliada*, incorporant la resposta a les següents qüestions:

- Qui és Hèctor? Esmenteu dos altres episodis de la *Iliada*, a part d'aquest, on tingui un paper destacat.
- Quin guerrer del bàndol contrari mata Hèctor? Digueu el que sabeu d'aquest guerrer: de qui és fill i quin paper té a la *Iliada*.
- On té lloc aquesta escena? En quin context bèl·lic? Quina és la causa d'aquesta guerra?

L'escena de la mort d'Hèctor és un dels episodis més cèlebres de la *Iliada*, l'epopeia homèrica que narra alguns esdeveniments del desè any de guerra de Troia. Aquest conflicte va ser desencadenat, en últim terme, pel rapte de la mortal més bella, Hèlena, que Paris s'endugué del casal de Menelau fins a Troia. L'episodi de la ceràmica té com a protagonistes els dos guerrers principals de cada bàndol: Hèctor i Aquil·les. Aquest darrer, rei dels mirmídons i fill del polèmic matrimoni de Tetis i Peleu, té un paper clau a la *Iliada*, ja que la seva còlera vertebrava la trama de l'obra. També Hèctor, fill de Príam i Hècuba, té un gran protagonisme al llarg de l'epopeia, cosa que s'evidencia en escenes memorables, com quan s'acomiada de la seva muller Andròmaca i el seu fill Astíanax abans de retornar al camp de batalla, o l'episodi en què mata Pàtrocle. Aquest fet és el motiu pel qual Aquil·les retorna al combat, decidit a venjar el seu gran amic. Així, després d'una llarga persecució entorn de les muralles de Troia, Hèctor mor a mans d'Aquil·les, en el moment que Atena propicia l'encontre i Apol·lo desisteix d'ajudar el príncep troià, el seu protegit.

Opció B**3. Exercici de morfologia****[1 punt]**

Digueu si són certes les afirmacions següents (tingueu en compte gènere, número i cas):

a) A la forma σώματα en plural li correspon σώματος en singular.	sí ☐ no ☐
b) A la forma μάχαις en plural li correspon μάχη en singular.	sí ☐ no ☐
c) A la forma πᾶσι en plural li correspon πᾶς en singular.	sí ☐ no ☐
d) A la forma βίων en plural li correspon βίος en singular.	sí ☐ no ☐
e) A la forma δυναμέων en plural li correspon δυνάμεως en singular.	sí ☐ no ☐

4. Exercici d'etimologia i lèxic**[2 punts]**

Digueu un dels dos mots grecs que componen les paraules següents, i escriviu-ne un altre derivat en català o castellà:

Ex. antropologia	ὁ ἄνθρωπος	misanthrop
psicosomàtic	ἡ ψυχή / τό σῶμα	psicoanàlisi, psiquiàtric, psicològic, somatològic, somatologia etc.
anemòmetre	ὁ ἄνεμος / τὸ μέτρον - μετρέω	perímetre, anemografia
oligarca	ὀλίγος-η-ον / ἡ ἀρχή	oligopoli, oligotròfic, patriarca, anarquia, monarquia, etc.
Mesopotàmia	τὸ μέσον / ὁ ποταμός	mesocarpí, mesolític, mesosfera, hipopòtam, potamologia etc.
hipòdrom	ὁ ἵππος / ὁ δρόμος	hipopòtam, hípica, aeròdrom, canòdrom etc.

5. Exercici de cultura [2 punts]

Marqueu l'opció correcta:

[els errors descompten: -0.1 cada resposta incorrecta]

1. Hèctor era

- a) troià, fill de Príam i amic d'Aquil·les.
- b) troià, fill de Príam i germà de Paris.**
- c) aqueu, fill d'Aquil·les i botxí de Paris.
- d) troià, fill d'Hècuba i botxí d'Aquil·les.

2. Empúries era

- a) part de la Magna Grècia.
- b) el port militar dels focs instal·lats a Massàlia.
- c) una colònia grega i posteriorment romana.**
- d) el lloc on els grecs havien instal·lat el principal santuari de les colònies occidentals.

3. Odisseu fou

- a) espòs de Penèlope i germà de Telèmac.
- b) espòs de Penèlope i fill de Laertes.**
- c) el que va matar el ciclop Polifem.
- d) el botxí dels pretendents de Clitemnestra.

4. La història de la guerra del Peloponès

- a) explica les raons de les guerres mèdiques i fou escrita per Tucídides.
- b) fou escrita pel pare de la història i els seus capítols porten el nom de les Muses.
- c) fou escrita per l'espartà Tucídides i explica els conflictes entre Esparta i Atenes.
- d) narra l'enfrontament entre els grecs, a Grècia i també a l'illa de Sicília.**

5. « Mai la justícia que s'està prop dels déus de sota terra no ha dictat unes lleis com aquestes entre els homes. Jo no creia, certament, que els teus edictes tinguessin tant de poder que permetessin a un mortal violar les lleis divines, lleis no escrites però sòlides. No és ni d'avui ni d'ahir que estan en vigor, ningú no les ha vist néixer. Desobeir-les i sotmetre'm al judici dels déus per seguir, covardament, l'autoritat d'un ésser humà, això no ho volia fer. Ja sabia que havia de morir, era inevitable, fins i tot sense la teva proclama. I si moro abans d'hora, em miro la mort com un guany.»

Aquestes paraules són pronunciades

- a) a la tragèdia de Sòfocles, *Antígona*, per la protagonista al rei Creont, acceptant que serà condemnada.**
- b) a la tragèdia de Sòfocles, *Antígona*, pel rei Creont a la seva neboda Antígona, mirant de convèncer-la que ha d'obeir les lleis.
- c) a la tragèdia de Sòfocles, *Èdip Rei*, per Èdip quan s'adona dels crims que ha comès sense saber-ho.
- d) a la tragèdia d'Eurípides, *Medea*, per Medea al rei Creont, quan li nega la possibilitat de quedar-se amb els seus fills a Corint.